

The image features a solid, deep red background with a fine, woven texture. At the bottom, there is a horizontal strip of white, torn paper-like material. In the center, there is a large, irregular white shape that resembles a torn piece of paper or a splash, with jagged edges and some internal detail. To the right of this central white shape, the text "Hey music lover!" is written in a white, italicized serif font. Below it, the text "(Sly Stone)" is written in a smaller, white, sans-serif font.

Hey music lover!
(Sly Stone)

- 00 VOORWOORD door Jeroen Woe
- 00 El Pea: een liefdesbrief
- 00 Labelcompilaties, een geschiedenis

Muziekpioniers

- 00 Vanguard – De geest van Robert Johnson
- 00 Sun Records – Genadeloze rockabilly

De sixties

- 00 Decca – Een glimp van modernisme
- 00 Philips – Lente van het Franse lied
- 00 Atlantic – Een gevoel dat je niet kunt verbergen
- 00 West Indies Records – De ziel van Jamaica
- 00 President Records – Een goed oor voor een hit
- 00 Ruiger dan Jagger
- 00 Elektra – Een psychedelische wervelwind
- 00 Transatlantic – Britse folk bloeit op
- 00 Tamla Motown – De soul van een hitfabriek
- 00 Imperial – Vette paling smeert de kelen
- 00 Blue Note – Jazz op het kruispunt
- 00 Blue Horizon – Batman zingt de blues
- 00 Trojan Records – Reggae in een bad vol snoepjes
- 00 Island Records – Iedereen mag meedoen
- 00 Eilandbewoners

De seventies

- 00 CBS – Boegbeeld van Kralingen
- 00 Harvest – Progressieve sferen
- 00 Bizarre – Ode aan een draaimolen
- 00 Oer-Hollands steenkolenengels
- 00 Impulse! – De ideale jazzbijbel
- 00 Stax Records – Walhalla van onversneden soul
- 00 Atlantic – Uit klei geboetseerd
- 00 United Artists – Tournee langs Hollandse molentjes
- 00 Asylum Records – Paddo's, tequila en adelaars
- 00 Track Records – Engelse drop
- 00 Hi Records – Puntige soul tussen oude matrassen
- 00 Philadelphia International – Schoenen met bolle neuzen
- 00 Capricorn Records – Southern rock en het noodlot
- 00 Beserkley – Bouwsteen van punk en new wave
- 00 Virgin – Koffers vol met bankbiljetten
- 00 Stiff Records – Drempel van de punkrevolutie
- 00 Chiswick Records – Opgevoerde-brommerrock
- 00 Vertigo – Punkklassiekers met veiligheidsspeld
- 00 Betaal niet meer dan...

- 00 Brain Records – Kosmische hersenspinsels
- 00 T.K. Records – Hier is het feest!
- 00 Factory – Wilsons wilde plannen

De eighties

- 00 Crass Records – Een gruisig document
- 00 Virgin – Transatlantische luxereizen
- 00 I love my label
- 00 Some Bizzare – Geen gewoon platenlabel
- 00 Alternative Tentacles – Manifest van de hardcorebeweging
- 00 ZE Records – Een gezonde dosis gekte
- 00 Neue Deutsche Welle – Dansen op de Duitse golf
- 00 Rhino Records – De wraak van de Franse frietjes
- 00 Cherry Red – Het meisje met de bellenblaaspijp
- 00 Sugar Hill – Schatkist van old school hiphop
- 00 2 Tone Records – Ska met een boodschap
- 00 Vögelspin Records – De nieuwe ultrasnelle punk
- 00 StreetSounds – Staccatobeat met robotstemmen
- 00 Cartoonhoezen
- 00 Earthworks – Muziek tegen de duivelse apartheid
- 00 ZTT Records – Een kunstwerk op zich
- 00 I.R.S. Records – Meefluiten op de bouwsteiger
- 00 4th & B'way – Monumentaal als het Witte Huis
- 00 Slash Records – Pure opwinding
- 00 Beggars Banquet – Geen cent te veel
- 00 Virgin – Bibberen in een zijden overhemd
- 00 Creation Records – Rammelpop en tripmuziek
- 00 Flying Nun Records – Dubbel gelaagde pop van Down under
- 00 4AD – Vooruitkijken over een klanktapijt
- 00 Earthworks – De Algerijnse punk
- 00 Metal Blade Records – Dodenrit door het spookhuis
- 00 Def Jam Recordings – Opschepperij hoort erbij
- 00 Beechwood Music – Het begin van de houserevolutie

1990 – nu

- 00 Strange Fruit – Het noorden had een streepje voor
- 00 Def American – Koning Midas van de rock
- 00 Warp – Een robot rookt een joint
- 00 Hut Recordings – Britpop geeft je vleugels
- 00 Excelsior Recordings – Zonnebrand en druppelkoffie
- 00 Speedy Wunderground – Broeiest van postpunk
- 00 Kleurplaten
- 00 Toegift: De muzikale fruitmand

- 00 Verklarende woordenlijst
- 00 Verder luisteren
- 00 Over de auteur

Voorwoord

Het begon bij mij zoals verslavingen vaker beginnen. Iemand won mijn vertrouwen met een vriendelijke kop koffie, mooie verhalen... en gaf me toen gratis een kleine dosis mee naar huis: 'Probeer maar even, misschien is het iets voor jou.' En toen zat ik erin. Alsof hij aan me had geroken dat ik al mijn leven lang kamp met een leegte, of liever gezegd een onvervulbare wens: het kennen van *alle* muziek. Onmogelijk natuurlijk, ik beperkte me dan ook maar tot het bijhouden van alle nieuwe muziek die uitkwam (en zelfs dat was al haast ondoenlijk), met betrekking tot de muziek van voor mijn tijd had ik mij schoorvoetend verzoend met het feit dat mijn kennis daarover op zijn hoogst 'globaal' zou blijven, in de voortdurend knagende wetenschap dat er een immense schat aan prachtige platen en fenomenale artiesten voor mij onbekend zou blijven.

Maar toen ontmoette ik Jan. Hij nodigde me uit bij hem thuis, wilde me vertellen over labelcompilaties. Ik wist niet zo heel goed wat ik daarbij voor me moest zien, ik dacht een beetje aan snel in elkaar geflanste promo-uitgaven met schreeuwerige reclamehoezen. Maar toen ik daar zat aan zijn keukentafel en hij een meer dan indrukwekkende collectie vinyluitgaven voor

me uitstalde wist ik dat hier meer aan de hand was, veel meer dan ik had durven vermoeden. Uit alle tijden kwamen ze, grofweg vanaf de jaren '60, elk genre was vertegenwoordigd. Een compilatie van een label bleek veel meer te zijn dan een verzameling liedjes, zo'n sampler vertelt verhalen over de tijd waaruit hij komt, zet een pin op één moment in een periode, in een specifieke hoek van de muziek, het is een haast alomvattende momentopname. Jan vertelde over de hoezen, die veelal juist helemaal niet schreeuwerig waren maar met grote zorg ontworpen door grote kunstenaars. Over hoe gaaf het is dat, doordat een label haar complete stal wilde etaleren, de grootste namen ineens op één plaat stonden met volstrekt onbekende beginnelingen. En over hoe geestig het eigenlijk is dat je de meest geliefde muziek via deze platen voor een relatieve habbekrats in huis kunt halen. Als ik niet gezegd had dat ik moest gaan had ik nu waarschijnlijk nog daar aan die tafel gezeten, Jan is iemand die met een oneindig brandend vuur over muziek kan praten. En toen, bij de deur, gaf hij me nog snel een totebag van een tweedehands platenzaak met daarin twee samplers. 'Probeer maar even, misschien is het iets voor jou.'

En toen, bij de deur, gaf hij me nog snel een totebag van een tweedehands platenzaak met daarin twee samplers. 'Probeer maar even, misschien is het iets voor jou.'

De eerste plaat was er een van het Nederlandse label Fontana en stond vol met gitaarbandjes van eigen bodem. We zitten in '71, Cuby + Blizzards beleven de herfst van hun carrière, de Bintangs komen juist net lekker op gang. De rest van de namen kende ik niet, maar bands als Panda, Temple en Inca Bullet Joe stonden duidelijk nog zwaar onder invloed van Beach Boys en vooral Beatles, iets waar het label zich duidelijk niet voor schaamde, getuige de albumtitel *'All Together Now!'*. Een aanstekelijke Nederbeatverzameling waarbij het verleidelijk is te beoordelen wie zich door hun helden hebben laten inspireren en wie ze simpelweg nadeden. De tweede plaat die ik meekreeg was *'Tamlala*

Motown is Hot, Hot, Hot!' en was uitgekomen op een moment dat er bij Motown net een gouden generatie op was gestaan: Stevie, Marvin, Diana, Four Tops, van een hele stoet legendarische artiesten hoor je hun eerste (pogingen tot) hits. Maar tussen al dat geweld vallen er op deze heerlijke sampler ook genoeg acts te ontdekken die nooit die grote heldenstatus bereikten maar op dat moment wel degelijk *on fire* waren.

En nu zit ik erin. Want de verslaving treedt pas echt in als je de naald laat zakken en het spul je systeem binnenkomt. Sinds dat gebeurd is, loop ik in de platenzaak altijd even langs de habbekratsbakken, je komt er altijd wel een tegen, zo'n muzikaal bodemonster uit het verleden. Er is een wereld voor me opengegaan en ik weet zeker dat elke muzikliefhebber die dit boek doorbladert hetzelfde overkomt. De een zal vallen voor de geschiedenis die een sampler met zich meedraagt, een ander misschien voor de waanzinnige hoezen of gewoon het simpele feit dat je zulke grote namen zo voordelig op je speler kunt leggen. Voor mij was het die leegte, of liever gezegd, die onvervulbare wens. Echt *alles* kennen blijft onmogelijk natuurlijk, maar dankzij El Pea is die onmetelijke muziekvesting toch weer net ietsje neembareder geworden. Waarvoor grote dank.

Ik wens u heel veel sterkte met uw nieuwe verslaving.

Jeroen Woe

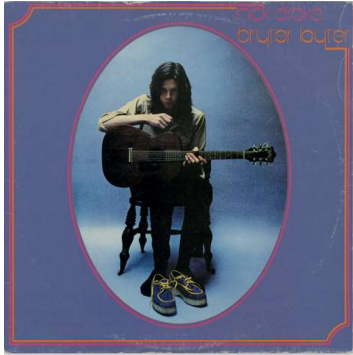

El Pea

Een liefdesbrief

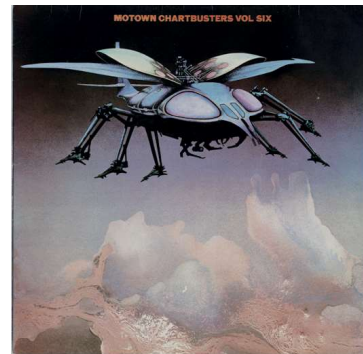
El Pea is een fantastisch album. De erwt op de hoes is zo groot dat ik er jaren over gedaan heb om die gedeukte lichtgroene bal thuis te brengen als een peulvrucht. Laat staan dat de woordgrap van de titel (*El Pea* = elpee) bij me binnenkwam. De muziek, als ik het goed heb een tientje voor twee langspeelplaten, veranderde mijn leven. Ik zet de plaat nog eens op. De naald in de groef, flink wat gekraak voordat de muziek begint. Geen wonder, want *El Pea* (uit 1971) heeft ontelbare draaibeurten op mijn plastic Wilson-pickup doorstaan. Lang voordat je wist dat zo'n naald na duizend keer weleens vervangen had mogen worden. 'Empty Pages' van Traffic knalt uit de boxen. Daarna wordt op vier plaatkanten een compleet universum blootgelegd van progressieve rockmuziek, bevlogen folkpop en prille hardrock uit de vroege jaren zeventig. Fairport Convention, Incredible String Band en Nick Drake vertegenwoordigen de folkhoek. Free en Mott The Hoople rocken er stevig op los. Emerson, Lake & Palmer klinken hier nog niet als de lompe rockdinosaurius die ze later zouden worden. Een openbaring is 'The Children of Today' van het duo McDonald & Giles, met een lange percussiebreak die ver voor de opkomst van de sampletechniek als een vroege hiphoptrack had kunnen dienen. De Beastie Boys sampleden het vele jaren later in 'Body Movin'. Kant 4 van *El Pea* was mijn eerste kennismaking met de onwaarschijnlijk mooie muziek van Nick Drake. In 'One Of These Things First' liet de introverte zanger horen hoe traditionele Engelse folk

de transformatie naar contemporaine popmuziek kon doorstaan. Dat ene nummer van Nick Drake maakte me nieuwsgierig naar zijn hele repertoire, dat indertijd nog maar twee elpees besloeg. Had ik *Five Leaves Left* en *Bryter Layter* toen maar gekocht. Oorspronkelijke eerste persingen van die tijdloze langspeelplaten brengen nu vele honderden euro's op. Jammer, maar het ontbrak me aan voldoende zakgeld. De betaalbaarheid was nu juist het hele punt van een labelcompilatie als *El Pea*, waarmee het Island-label ziertjes probeerde te winnen voor hun catalogus. Hengel ze naar binnen voor een klein bedrag en maak ze verslaafd voor het leven. Achteraf is dat glansrijk gelukt. Van veertien van de twintig bands en artiesten op het album heb ik nu een of meer elpees in de kast staan. Labelcompilaties, vaak goedkoop en stampvol goede muziek, zijn er in alle soorten en genres. *Tighten Up* verzamelde reggae en ska op het Trojan-label. *The Sun Box* (drie elpees op Charly) was een schatkist vol tijdloze nummers, al ontbrak Elvis Presley om contractuele redenen. Op *Fill Your Head With Rock* (CBS, dubbelelpee) trof je onverwacht ook experimentele muziek van Moondog en de blues van Taj Mahal. Een persoonlijke favoriet is de Vertigo-compilatie *New Wave* (1977) waarop de wortels van punk en new wave werden blootgelegd in nummers van de New York Dolls, Patti Smith, Ramones en Talking Heads. Stiff (met Elvis Costello) en Beserkley (thuishaven van Jonathan Richman & The Modern Lovers) brachten hun eigen

Bryter Layter van Nick Drake:
onwaarschijnlijk mooie muziek

zaken verschenen in al die jaren evengoed op mijn radar: Record Palace tegenover Paradiso, Plato in Leiden, Diskid in Zwolle, De Plaatboef en Demonfuzz in Rotterdam, de heerlijke stofbende van The Record Hustler in Den Bosch, om nog maar te zwijgen van de inmiddels opgeheven muziekparadijzen Dropstyle in Hoorn en Get Records schuin tegenover Concerto in diezelfde Utrechtsestraat. En dan nog zeker tientallen andere in binnen- en buitenland. Vergeef me als ik je favoriete platenzaak vergeet te noemen. Maar Concerto heeft de warmste plek mijn hart. Omdat Jan Rot er altijd kwam om zijn eigen plaatjes voorop in de bakken te zetten. Omdat Herman Brood er slechts gekleed in een badjas stapels elpees kwam verpatsen. Omdat het er altijd geweest is, en omdat je er altijd wat vindt.

Motown Chartbusters:
futuristisch hoestontwerp
van Roger Dean

verzamelelpees, vaak met opschriften als *pay no more than 99 pence*. De onweerstaanbare verzamelplaat *A Bunch of Stiff Records* had de hilarische ondertitel *If they're dead – we'll sign 'em*. Op de elpee *The Sire Machine Turns You Up* vind je bijna vergeten artiesten als Radio Birdman en de Tuff Darts. Obscuur, boeiend materiaal.

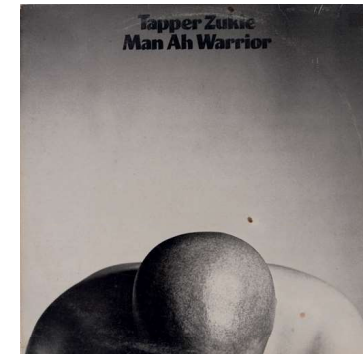
Tijdloos zijn de compilaties *Tamla Motown Is Hot, Hot, Hot!* en *That's Soul* (Atlantic), al-lebei verschenen in meerdere delen. *Motown Chartbusters Vol. Six* is een verhaal apart. Een collectie hitsongs van The Supremes tot Stevie Wonder gaat verpakt in een futuristische hoes van Roger Dean, de vaste hoestontwerper van Yes en Osibisa. Een insectvormig ruimteschip dat landt boven een lavastroom is niet het eerste beeld dat je zou verwachten bij *The Sound of Young America*. Iemand moet gedacht hebben dat je Motown anno 1971 zo een hip aura kon geven. Het label uit *motor town* Detroit had die kunstgreep niet nodig: de muziek was geweldig en verkocht zichzelf.

De koopjeskelder

Als muziekliefhebber en platenverzamelaar kom ik al zeker dertig jaar bij Concerto in de Amsterdamse Utrechtsestraat. Andere platen-

De eerste elpee van The Nits, twintig jaar boven aan mijn zoeklijst? Stond op een mooie vrijdagmiddag voor weinig in de tweedehandsbak. De elpee *Man Ah Warrior* van reggaezanger Tapper Zukie, met de schitterende hoestfoto van Robert Mapplethorpe? Mocht mee voor de helft van de prijs, nadat ik fijntjes had laten doorschemeren dat de plaat met zijn nogal doorleefde hoes een winkeldochter dreigde te worden. De eerste twee platen van de aan Prince gelinkte groep Madhouse? Ze stonden voor een prikkie in de Concertokelder. Niet voor lang! Die kelder, daar wil ik het graag nog even over hebben. De jonge Concertomedewerker Jens Lok (JL, geboren in 1999) jaagt mij de laatste jaren met enige regelmaat de koopjeskelder in, omdat hij daar weer eens een belachelijk goed-

Tapper Zukie:
winkeldochter in
doorleefde hoes

kope verzamelelpee in een van de bakken heeft gezet. Een goed voorbeeld was de elpee *Dr. Rhino and Mr. Hyde*, een plaat op Rhino Records met de gekste verzameling popsongs die je ooit op één elpee bij elkaar hebt gehoord. Twee euro bedroeg de schade. Jens en ik raakten aan de praat over de fantastische muziek die je vaak op dergelijke verzamelalbums vindt. En hoe elpeekopers bij het afrekenen van hun peperdure Pink Floyd-heruitgaven of Taylor Swift-vinyl geen weet hebben van de muzikale schatten die je voor bijna geen geld uit tweedehandsbakken vist.

Jens en zijn Concerto-collega Stijn van de Ridder (SvdR, 2000) deejayen graag met een stapel verzamelelpees, of het nu punk en new wave is of reggae en psychedelische rock. Zelfs Amsterdamse smartlappen komen langs: een amusante kronkel van de in Mokum geboren Jens. Met een koffertje vol verzamelplaten hebben ze genoeg muziek voor uren draaiplezier. Zo hoeven ze geen zeldzame singles mee te nemen naar vochtige donkere punkholen, en hebben ze altijd een veelzijdig muziek aanbod voor het grijpen. Achter de toonbank bij Plato in Leiden trof ik Tatum Luiten (TL, 2004), een vinylfanaat in mod-outfit met een verfrissende voorkeur voor muziek uit de late jaren zestig. Tatum schreef een verhelderend stuk over de Elektra-compilatie *Elekterrific*, een staalkaart van muziek die samenhang met de maatschappelijke turbulentie in 1968. Haar Plato-collega Ilona Rodens (IR, 1999) stelde haar kennis van en liefde voor elektronische muziek in dienst van een mooi artikel over IDM (Intelligent Dance Music) en het Warp-label. Sam van Tienhoven (SvT, 1992, ook Plato Leiden)

Elekterrific: staalkaart van muziek en turbulentie in 1968

dure hobby te zijn. De klassieker *Tamla Motown Is Hot, Hot, Hot!* wordt regelmatig in de bakken gesignaleerd voor een euro. Het schitterende kwartet *Coconut, Aniseed, Peppermint en Liquorice Allsorts* vind je voor weinig, compleet met songtitels van Jimi Hendrix en The Who in braille op de achterkant. Labelcompilaties van Stiff, Berkley en Chiswick voeren je mee in een wereld van (pre-)punk en new wave voor een paar euro per plaat. Het belachelijkste voorbeeld van een fantastische compilatie die bijna niks kost, is het in een oerlelijke hoes gestoken *Energy Essentials* van het jazzlabel Impulse! met een schat aan muziek van John Coltrane, Ornette Coleman, Pharoah Sanders, Charles Mingus en andere grootheden. Drie elpees in een uitklaphoes, voor het laatst in de koopjesbakken gesignaleerd voor vijf euro.

Zonder de expertise van Jens Lok en Stijn van de

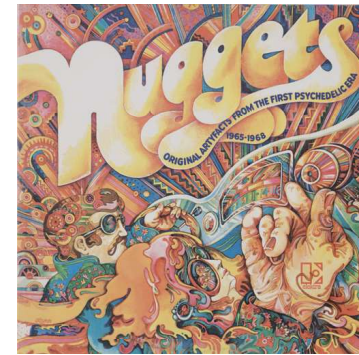
Parío quatia volor
res modis es conserspiet
venihic ienistas apisinc
illuptati

bood zich aan voor doorwrochte stukken over Franse chansons op Philips en Britse folk op Transatlantic. Mijn goede vriend Mando Frans (MF, 1956) dook diep in zijn herinneringen voor een ontboezeming over dansen in de disco, schoenen met bolle neuzen en de muziek van het label Philadelphia International.

Wat we willen met dit boek is onze liefde uitdragen voor het draaien van, het zoeken naar en het koesteren van vinylplaten. Dat hoeft geen

Nuggets: een prachtig album maar geen label-compilatie

Ridder waren jazz en hardcorepunk er in dit boek bekaaid afgekomen. Hun bevlogen exposés over het Impulse!-label (Jens) en Vögelspin Records (Stijn) vertegenwoordigen muziekstijlen die op het eerste gehoor weinig met elkaar te maken hebben, maar die elk een grote liefde voor de respectievelijke labels oproepen. Ornette Coleman en Balthasar Gerards Kommando (BGK): ze zouden elkaars gezelschap gewaardeerd hebben.

Mensen die we vertelden over dit boekproject wisten vaak meteen welke platen we beslist niet over het hoofd mochten zien. Verzamelplaten? Dan moet *Nuggets* erin, en *Uitholling Overdwars*. En het door Brian Eno samengestelde en geproduceerde *No New York*. Jammer maar

helaas. Het zijn stuk voor stuk prachtige elpees, maar ze passen niet binnen ons criterium dat het moet gaan over labelcompilaties. Daarmee bedoelen we platen die door een specifiek label werden uitgebracht om hun artiestenstal of hun eerder uitgebrachte muziekcatalogus onder de aandacht te brengen. Soms zit er ook nieuw opgenomen materiaal tussen, ter meerdere eer en glorie van de artiesten op het label. Soms brengt een compilatie bestaande muziek van verschillende labels samen. Goedkope elpees, die in de loop der jaren hun gewicht in goud waard zijn geworden (zie *Let Me Tell You About the Blues* op Blue Horizon, bieden vanaf 1500 euro). Platen die je vaak tegenkomt bij het *crate diggen* in de tweedehandsbakken of op de platenbeurs. Maar ook elpees die alleen via een moeizame zoektocht op internet boven water komen. Dit boek is een *labour of love*, gemaakt uit liefde en zonder de pretentie van volledigheid. In het ideale geval is het een alternatieve geschiedenis van de popmuziek, langs lijnen die niet recht lopen maar die juist een grillig pad vormen met verschillende stijlen, smaken, landen en culturen. Van 'Rocket 88' via Tamla Motown en Stax naar *Rai Rebels* en *The Indestructible Beat of Soweto* tot de anarchistische punk van Crass en de housemuziek uit Chicago. De wereld van de labelcompilatie is net zo boeiend als de pophistorie zelf. De mogelijkheden zijn oneindig. Je blijft ernaar luisteren.

Jan Vollaard

SIDE ONE

1. **EMPTY PAGES** Traffic
(Winwood-Capaldi) Island Music.
produced by Chris Blackwell & Steve Winwood

2. **LATE NOVEMBER** Sandy Denny
(Denny) Warlock Music.
produced by Joe Boyd

3. **THRU THE NIGHT** Alan Bown
(Alan Bown/Bown-Bannister)
Robbins Music Cnpr. produced by Mel Collins

4. **AUNTIE AVIATOR** John & Beverley Martyn
(J & B Martyn)
Warlock Music. produced by Joe Boyd

6. **LORD MARLBOROUGH**
Fairport Convention
(trad. arr. Fairport) Warlock Music.
produced by Fairport Convention

SIDE TWO

1. **MOTHER GOOSE** Jethro Tull
(Anderson) Ian Anderson Music/
Chrysalis Music.
produced by Ian Anderson

2. **DIVE DEEP** Quintessence
(Quintessence) Blue Mountain Music.
produced by Quintessence

3. **SPRING SEASON** Amazing Blondel
(Gladwin) Carlin Music.
produced by Paul Samwell-Smith

4. **EXTRACT FROM TOMORROW'S PEOPLE -
THE CHILDREN OF TODAY**
McDonald & Giles (Giles) E. G. Music.
produced by McDonald & Giles

5. **OUR LOVE WILL NOT DECAY** Tir na nóg
(Condeil) Chrysalis Music.
produced by Bill Leader

6. **DON'T LOOK AROUND** Mountain
(West-Palmer-Pappalardi-Collins) Windfall Music.
produced by Felix Pappalardi

SIDE THREE

1. **HIGHWAY SONG** Free
(Fraser-Kosoff) Blue Mountain Music.
produced by Free

2. **WAITING FOR YOU**
Incredible String Band
McDonald & Giles (Giles) E. G. Music.
produced by Joe Boyd

3. **WILD WORLD** Cat Stevens
(Stevens) Freshwater Music.
produced by Paul Samwell-Smith

4. **SUDDEN STREET** Bronco
(Roden) Blue Mountain Music.
produced by Jess Roden

5. **FEAST OF STEPHEN** Mike Heron
(Heron) Warlock Music.
produced by Joe Boyd

SIDE FOUR

1. **KNIFE EDGE** Emerson Lake & Palmer
(Emerson-Lake-Fraser) E. G. Music.
produced by Greg Lake

2. **ONE OF THESE THINGS FIRST** Nick Drake
(Drake) Warlock Music.
produced by Joe Boyd

3. **ORIGINAL MIXED-UP KID** Mott The Hoople
(Hunter) Blue Mountain Music.
produced by Mott The Hoople

4. **CAN'T STOP WORRYING,
CAN'T STOP LOVING** Jimmy Cliff
(Mason) Coachhouse Publishing Corp.
produced by John Kelly & Paul Samwell-Smith

5. **GREYHOUND BUS** Mick Abrahams
(Abrahams) Chrysalis Music.
produced by Chris Thomas

Photography: Ray Rathborne
Illustrations: Alan Cracknell
Design: Douglas Maxwell Ltd.

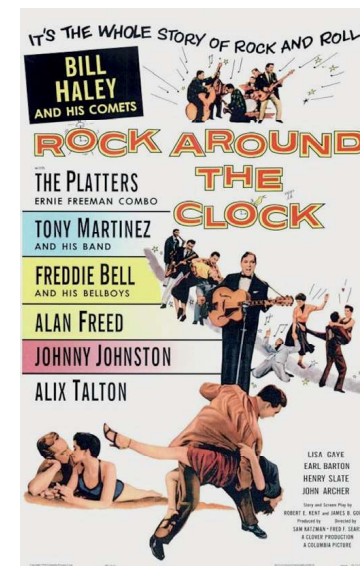
Labelcompilaties

Een geschiedenis

Het is allemaal de schuld van de rock & roll. De revolutie die in de jaren vijftig van de vorige eeuw bezit nam van de populaire muziek, liet de kopstukken van de platenindustrie met nieuwe ogen kijken naar de kapitaalkracht van tieners. Bill Haley & His Comets, Little Richard, Chuck Berry en Elvis Presley scoorden miljoenenhits met nummers die ouderen maar ruig en seksueel

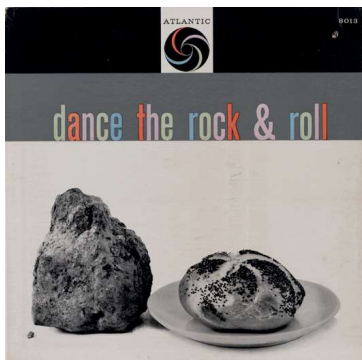
expliciet vonden. Platen werden publiekelijk verbrand of live op de radio doormidden gebroken. Elvis mocht alleen boven de gordel op tv omdat zijn suggestieve heupbewegingen de oudere generatie een hartaanval bezorgden. De jeugd liet zich niet ringeloren: ze veroorzaakten rellen bij de premières van de films *Blackboard Jungle* (1955) en *Rock Around the Clock* (1956). Jongeren lieten hun portemonnee spreken bij de bioscoopkassa's en in de platenwinkels.

Er viel goed geld te verdienen aan de nieuwe rage, die volgens ingewijden van korte duur zou zijn. De New Yorkse platenmaatschappij Atlantic had met artiesten als Stick McGhee ('Drinkin' Wine Spo-Dee-O-Dee') en Joe Turner ('Shake, Rattle and Roll') aan de wieg gestaan van de rockrevolutie. Het label vond een ludieke manier om in te haken op de vraag naar platen met "rock" in de titel. In 1957 verscheen het vinylalbum *Dance the Rock & Roll* dat zowel de liefhebbers als de critici van de lucratieve trend in de kaart leek te spelen. Op de hoes een foto van een kei ("rock") en een broodje ("roll"). Het kon bijna niet oubolliger. De plaat verzamelde niet de nummers waarmee Atlantic zijn status van rockpionier had kunnen aantonen, maar oudere jazz- en rhythm & blues-nummers van beproefde orkestleiders als Joe Morris en Chuck Calhoun. Alleen 'Rock! Rock! Rock!' van Willis Jackson en 'Midnight Special' van Tiny Grimes sloten enigszins aan bij het rock & roll-gevoel. *Dance the Rock & Roll* vervult om een heel andere reden een sleutelrol in de pophistorie. Bladerend door hun eigen muziekcatalogus schoof Atlantic een staakkaart naar voren van nummers die hun waarde als hitsucces bewezen

Filmposter *Rock Around the Clock*: rellen bij de première

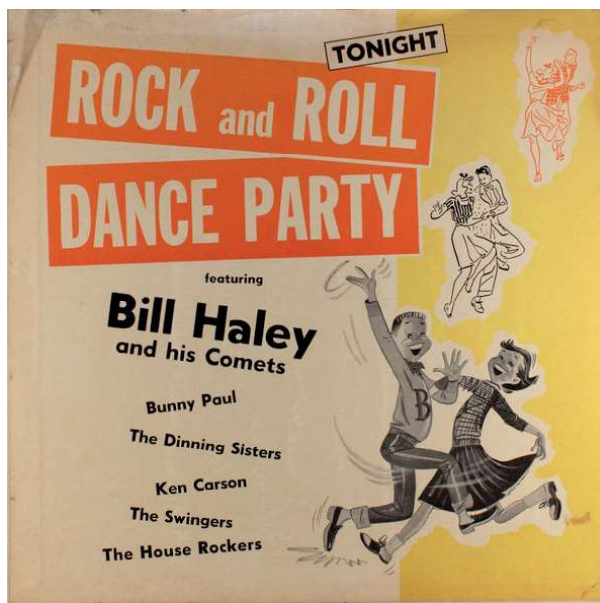
Dance the Rock & Roll:
een kei en een broodje

schitterende verzamelplaten met onder meer Joe Turners origineel van 'Shake, Rattle & Roll' en het swingende 'Mr. Lee' van The Bobettes. Terwijl de huiskamerapparatuur beter werd en stereo opgang maakte als de nieuwe manier van luisteren, kregen elpees de functie van

Rock and Roll Dance Party: vanavond dansen met Bill Haley

hadden. De labelcompilatie, als etalage van een artiestenstal waar je als platenmaatschappij trots op mocht zijn, was geboren.

In de rock & roll draaide het nog lang om de 45-toerensingle als voornaamste medium. Nadat Elvis met gemillimeterd kapsel naar Duitsland was verscheept voor militaire dienst en Jerry Lee Lewis' carrière werd gekortwiekend door de controversie rond zijn huwelijk met zijn dertienjarige nichtje, bleven relatief ongevaarlijke artiesten als Pat Boone en The Everly Brothers goede sier maken met de naweeën van de rockrevolutie. Pas toen de langspeelplaat aan het eind van de jaren vijftig opgang maakte als het bestverkochte vinylmedium, kregen platenmaatschappijen verder dan de drie minuten die een hitsingle doorgaans lang was. Somerset Records haakte in 1958 in op de populariteit van Bill Haley & His Comets met de elpee *Tonight: Rock and Roll Dance Party*. Behalve Haleys 'Crazy Man, Crazy' vond je daarop 'House Rockin' Baby' van The Artistocrats, 'Prince of Wails' van Don Costa en andere geheide *bangers* voor je rock & roll-feestje. Atlantic had ondanks het *Dance the Rock & Roll*-debaacle het patent op goede rockverzamelaars. Twee delen in de serie *Rock & Roll Forever* brachten eind jaren vijftig

testplaat voor de kwaliteit van de in hypermodern stereo opgenomen muziek. Anders dan het mono van weleer kwam het geluid nu op een glorieuze manier van twee kanten. Strikt genomen bestond stereo-geluidsweergave al langer. In 1948 experimenteerde Philips in het Amsterdamse Concertgebouw met een "duplicaatconcert". Een concert dat in de Grote Zaal was opgenomen, werd afgespeeld in de Kleine Zaal. Stereo-weergave werd nodig geacht om de ruimtelijkheid van een klassiek concert adequaat weer te geven. Zelfs orkestleden die zichzelf achteraf terug hoorden, moesten erkennen dat de weergave zeer nauwkeurig was en dat ze zich in de donkere Kleine Zaal beter konden concentreren op de muziek. De Philips-opname was voor eenmalig gebruik en is nooit op plaat verschenen. Voor het testen

Latino: zwoele exotica in de huiskamer

van stereoapparatuur in de huiskamer waren consumenten aangewezen op langspeelplaten als *Adventures In Stereo*, in 1957 uitgebracht door het Engelse Brunswick-label. Brunswick was zelf producent van geluidsapparatuur en het album werd vaak gratis weggegeven bij een nieuwe pick-up, zoals draaitafels toen nog genoemd werden. Een zuivere labelcompilatie is *Adventures In Stereo* nog niet, want een groot deel van de groeven wordt ingenomen door een verteller die uitlegt hoe stereo werkt en hoe kristalhelder het geluid van twee kanten tot de luisteraar komt. Muziek van het orkest van Tommy Dorsey, zang van Sammy Davis Jr. en orkestmuziek van The 20th Century-Fox Orchestra moest de gelukkige bezitter van de nieuwe stereoapparatuur tevreden stemmen over de aankoop. In het voorportaal van de swinging sixties bracht

